

Radiochefens svar

på kritiken av honoraren

för föredrag och skådespel i radio är avgjort otillfredsställande. Han tycks anse allt bra som det är. Radiotjänsts chefer har, säger han, ingen känsla av att föreläsare och författare tvekar på grund av de låga arvodena, men skulle stå till förfogande om honoraren höjdes. För den som hört en rad utmärkta föredragshållare klaga över de usla arvodena i radio verkar detta resonemang verklighetsfrämmande. Med all säkerhet skulle förstklassigt folk, i detta fall som i andra, hellre ställa sig till förfogande, om de finge rimlig betalning för sina prestationer. Hr Hugo erinrar också om att fixa arvoden för föreläsningar inte finns, utan att honoraren bestämmes från fall till fall. Denna princip är utan tvivel riktig. Men den tillämpas på ett föga tilltalande sätt; ytterst vanligt är att ett abnormt lågt arvode föreslås av Radiotjänst och att de som ombedes hålla föredrag först genom en outhärlig förhandling kan pressa upp sitt gage till ett anständigt, om också fortfarande alltför lågt belopp. Man skulle önska att Radiotjänst med förståelse och intresse mötte förslag som endast avser att främja radions verksamhet; ett självbelåtet avvisande av alla kritiska reflexioner är sannerligen inte på sin plats.

Hr Hugo ingår inte närmare på honoraren för teaterpjäser. Han får därför antas vara nöjd med systemet även på denna punkt, dvs. med att dramatik betalas pr minut och så lågt att ett spel på en timme i regel inbringar författaren omkring 500 kronor. Det förtjänar tilläggas att även när det gäller teaterpjäser honoraren är ungefär dubbelt så höga i den danska radion och att man här i vida större omfattning än i Sverige höjer honoraret vid repris. Men om Radiotjänst, vilket åtskilligt tyder på, anser sina program stå idealet nära, finns naturligtvis ingen anledning till ändring i något hänseende.

D-N
20/9 1946

Inför valen i USA

Nyval äger rum i USA den 5 november. Valen gäller, utom ett otal uppdrag och befattningar i delstater och kommuner, hela representanthuset och en tredjedel av den unionella senaten. I representanthuset har demokraterna 239 och republikanerna 192 platser av 435; en omkastning av 26 mandat skulle alltså ge den nuvarande oppositionen majoritet. I senaten har demokraterna 56 och republikanerna 39 mandat, vartill kommer en progressist. Av de 32 senatorerna under omval är 21 demokrater och 10 republikaner. Att demokraterna skulle förlora sin majoritet i senaten är ytterst osannolikt, varför spekulatiönerna kring valet koncentreras på representanthuset.

"Livlig röstning är god röstning", skriver den radikala tidskriften The New Republic. Denna sats antyder ett förståelse av samtida amerikansk politik grundläggande förhållande. I USA liksom i andra länder stiger i stort sett valdeltagandet med den ekonomiska och sociala ställningen, dvs. de fattiga folkgrupperna röstar minst. Ju mindre valdeltagande, desto större skillnad i röstningsfrekvens olika folkgrupper emellan och därmed också desto mindre utsikter för de radikala riktningar som främst väddar till de obesuttna eller mindre välställda. Under senare år, då demokraterna i det hela företräder en mer radikal åskådning än sina motståndare, innebär detta

att ett lågt valdeltagande är till republikanernas förmån. Vid de val då presidentposten skall besättas är röstningsfrekvensen relativt hög, medan sådana mellanval som de i år förestående väcker jämförelsevis ringa intresse. I belysning härav bör man se republikanernas stora framgång år 1942, då endast en tredjedel av de röstberättigade gick till valurnorna, och demokraternas segrar vid valen 1940 och 1944, då 62, respektive 55 procent av väljarkåren röstade. De givna uppgifterna visar också en annan väsentlig sak, nämligen att valdeltagandet i USA över huvud är utomordentligt lågt. I någon mån beror detta på att stora delar av negerbefolkningen i realiteten hindras att rösta; huvudorsaken är dels det ringa politiska intresset inom vissa grupper, dels att något av partierna inom stora områden — särskilt demokraterna i södern — har så överväldigande majoritet att endast en liten del av väljarna bryr sig om att rösta.

Partiernas nyss berörda ställning inom skilda socialgrupper blir särskilt klart illustrerad av en nyligen företagen Gallupundersökning. Denna visar att demokraterna har en anslutning av endast 39 procent bland affärsmän och innehavare av fria yrken och 44 procent bland bönderna, men icke mindre än 58 procent bland kroppsarbetarna och 62 procent bland de arbetare som är anslutna till en fackförening.

Striden mellan republikaner och demokrater kan dock icke reduceras till en strid mellan konservatism och radikalism. Liksom tidigare har båda partierna en konservativ och en radikal flygel, även om kungsådran inom det demokratiska partiet går åtskilligt längre till vänster än inom det republikanska. Demokraterna